DOMSTOLENS DOM (FØRSTE AFDELING)
AF 11. OKTOBER 1984 [1]

Caisse primaire d'assurance maladie de Rouen mod A. Guyot (anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Cour d'appel de Rouen)

»Vandrende arbejdsløse — ret til sygesikringsydelser«

Sag 128/83

Sammendrag

Social sikring af vandrende arbejdstagere — arbejdsløshed — arbejdsløs arbejdstager, som under sin sidste beskæftigelse var bosat i den medlemsstat, hvor han var beskæftiget — anvendelse af artikel 71 i forordning nr. 1408/71 — ingen anvendelse
(Rådets forordning nr. 1408/71, art. 71)

Artikel 71 i Rådets forordning nr. 1408/71 finder ikke anvendelse på arbejdsløse, som under deres seneste beskæftigelse var bosat i den medlemsstat, hvor de var beskæftiget.

I sag 128/83

angående en anmodning, som Cour d'appel de Rouen i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

CAISSE PRIMAIRE D'ASSURANCE MALADIE DE ROUEN

mod

A. GUYOT

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsord-

1 — Processprog: Fransk.

ninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet,

har

DOMSTOLEN (første afdeling)

sammensat af præsidenten Mackenzie Stuart, afdelingsformanden G. Bosco og dommer T. Koopmans,

generaladvokat: G. F. Mancini
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

I — Faktiske omstændigheder og skriftveksling

Forordning nr. 1408/71 fastsætter i artikel 25 visse rettigheder eller sygesikringsydelser for arbejdsløse arbejdstagere, der flytter inden for Fællesskabet. Disse rettigheder er betinget af retten til ydelser ved arbejdsløshed efter artikel 69 eller artikel 71. Artikel 69 indeholder bestemmelser for den arbejdsløse, der rejser til en anden medlemsstat end den kompetente stat. Den arbejdsløse bevarer i tre måneder sin ret til de ydelser, der erlægges af den kompetente stat, forudsat han opfylder visse formelle betingelser. Efter denne periode skal han vende tilbage til den kompetente stat for at bevare sine rettigheder.

Artikel 71 indeholder bestemmelser for de arbejdsløse, som under deres seneste beskæftigelse var bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat. Ifølge stykke 1, litra b) ii), modtager andre arbejdstagere end grænsearbejdere, der er helt arbejdsløse og som stiller sig til rådighed for arbejdsformidlingen i den medlemsstat, på hvis område de er bosat, eller som vender tilbage til denne stats område, ydelser efter denne stats lovgivning, som om de senest havde været beskæftiget dér.

De faktiske omstændigheder vedrørende den indstævnte i hovedsagen

Indstævnte, som er tysk statsborger, fratrådte den 30. juni 1977 sin stilling i Forbundsrepublikken Tyskland. Den 1. august 1977 tilmeldte hun sig den tyske arbejdsformidling som arbejds-

søgende. I september 1977 rejste hun til sin mand i Frankrig, hvor hun tog fast bopæl, og den 5. september 1977 tilmeldte hun sig som arbejdssøgende hos Agence nationale pour l'emploi (den franske arbejdsformidling). I en periode af tre måneder oppebar hun ydelser for arbejdsløshed fra Tyskland og herefter fra ASSEDIC i Frankrig.

I 1978 nægtede Caisse primaire d'assurance maladie at refundere hende de udgifter til lægebehandling (i form af naturalydelser ved sygdom), som hun havde haft i perioden januar-marts 1978, samt at yde dagpenge på grund af uarbejdsdygtighed.

Retsforhandlinger

Den 28. april 1981 tilpligtede Commission de première instance de sécurité sociale de Rouen Caisse primaire til at udbetale de omtvistede ydelser. Caisse primaire indbragte afgørelsen for Cour d'appel de Rouen. Cour d'appel fandt, at det for at afgøre sagen var nødvendigt at anmode om en fortolkning af forordning nr. 1408/71, og udsatte derfor sagen på Domstolens afgørelse af følgende præjudicielle spørgsmål:

»Omfatter betingelserne for at modtage de ydelser, der er anført i artikel 71 i forordning (EØF) nr. 1408/71 udstedt den 14. juni 1971 af Rådet for De europæiske Fællesskaber, i det tilfælde, der er nævnt under stk. 1, litra b) ii), krav om bopæl i den kompetente stat inden udløbet af den seneste beskæftigelse i en anden medlemsstat end den kompetente?«

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af directeur régional des affaires sanitaires et sociales de Haute-Normandie (den regionale direktør for sundheds- og socialvæsen i Haute-Normandie) og af Kommissionen ved J. Griesmar, medlem af Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtiget, bistået af advokat F. Herbert, Bruxelles.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at henvise sagen til første afdeling og indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Skriftlige indlæg for Domstolen

Direction régionale des affaires sanitaires et sociales de Haute-Normandie har anført, at artikel 71, stk. 1, vedrører arbejdsløse, som under deres sidste beskæftigelse var bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat. I den foreliggende sag havde Antje Guyot sin sidste beskæftigelse i Tyskland indtil 30. juni 1977. På dette tidspunkt og indtil september 1977 var hun bosat i Tyskland. Tyskland må således samtidig anses for bopælsstat i perioden for den seneste beskæftigelse og kompetent stat, da Guyot allerede den 1. august 1977 tilmeldte sig arbejdsformidlingen i sit hjemland. Allerede af disse grunde kan det fastslås, at Guyot ikke opfyldte betingelserne efter artikel 71, stk. 1, litra b) ii), men derimod snarere er omfattet af de i samme artikel fastsatte undtagelsesbestemmelser, som lyder således:

»Hvis den pågældende arbejdstager allerede har fået tilkendt ydelser for den kompetente institutions regning i den medlemsstat, af hvis lovgivning han senest har været omfattet [(in casu Tyskland)], skal han dog oppebære ydelser i overensstemmelse med reglerne i artikel 69 [i forordning nr. 1408/71].«

Kommissionen har gennemgået anvendelsesområdet for artikel 69 og artikel 71 i lyset af en række domme afsagt af Domstolen på dette område: dom af 10. juli 1975, sag 27/75, Bonaffini, Sml. s. 971; dom af 23. november 1976, sag 40/76, Kermaschek, Sml. s. 1669; dom af 15. december 1976, sag 39/76, Mouthaan, Sml. s. 1901; dom af 17. februar 1977, sag 76/76, Di Paolo, Sml. s. 315; dom af 1. december 1977, sag 66/77, Kuyken, Sml. s. 2311; dom af 20. marts 1979, sag 139/78, Coccioli, Sml. s. 991; dom af 19. juni 1980, sag 41/79, Testa, Sml. s. 1979; dom af 27. maj 1982, sag 227/71, Aubin, Sml. s. 1991. Efter Kommissionens opfattelse kan der af disse domme udledes følgende principper:

Den arbejdsløse arbejdstager ansøger normalt om ydelser ved arbejdsløshed i den stat, hvor han senest har været beskæftiget. Artikel 67, som hjemler mulighed for sammenlægning af forsikrings- eller beskæftigelsesperioder, gør denne mulighed betinget af, at der alt efter de enkelte tilfælde senest er tilbagelagt forsikrings- eller beskæftigelsesperioder efter den lovgivning i henhold til hvilken ydelserne begæres.

Ifølge artikel 71, stk. 1, fraviges dette krav imidlertid for visse kategorier af arbejdstagere. Det drejer sig om arbejdstagere, som under deres seneste beskæftigelse har bevaret en nær tilknytning til et andet land end det, hvori de er beskæftiget, og hvor de har bopæl eller sædvanligt opholdssted. Disse bestemmelser giver arbejdstagerne en valgmulighed, idet de enten kan kræve ydelser ved arbejdsløshed efter lovgivningen i den stat, hvor de senest var beskæftiget, eller den stat, hvor de er bosat. Denne valgmulighed benyttes især ved, at arbejdstageren stiller sig til rådighed for arbejdsformidlingen i den stat, hvor han ansøger om ydelser (jfr. ovennævnte *Aubin*-dom, præmis 19).

Artikel 71, stk. 1, litra a) ii), og litra b) ii), udgør en undtagelse fra hovedreglen efter artikel 67 og skal derfor fortolkes strengt (jfr. ovennævnte *Di Paolo*-dom, præmis 13).

Formålet med artikel 69 er at gøre det lettere at søge beskæftigelse ved at opretholde retten til ydelser i en periode af tre måneder, idet arbejdstageren således i denne periode frigøres for sin pligt til at stille sig til rådighed for den kompetente medlemsstats arbejdsformidling og underkaste sig den der gældende kontrol (ovennævnte *Cocciolo*-dom).

Kommissionen er af den opfattelse, at appelindstævnte i hovedsagen i den foreliggende sag udelukkende er omfattet af hovedreglen efter artikel 67. Appelindstævnte har senest været beskæftiget i Forbundsrepublikken Tyskland, hvor hun ligeledes havde bopæl. Hun bosatte sig først i Frankrig efter at have opsagt sin stilling. I henhold til artikel 69 kunne hun således i en periode af tre måneder bevare sin ret til tyske ydelser.

Kommissionen har anført, at Cour d'appel de Rouen har gjort sig skyld i en fejltagelse, for så vidt angår betydningen af udtrykket »den kompetente stat«. Cour d'appel de Rouen anser den franske stat som den kompetente stat, fordi den kompetente institution, som

ansøgningen om ydelser blev stilet til, befandt sig på denne stats område.

Ifølge Kommissionen er den kompetente stat, som omtales i artikel 71, den stat, hvor arbejdstageren senest var beskæftiget, jfr. artikel 67. Dette resultat opnås ved at sammenholde definitionerne i forordningens artikel 1, litra q) og litra o), med forordningens artikel 67 og artikel 13.

A. Guyot har således ret til at oppebære tyske ydelser i en periode af tre måneder og til fortsat at modtage disse ydelser, forudsat hun vender tilbage til Tyskland eller opnår en forlængelse af fristen. Derimod kunne hun ikke på noget tidspunkt gøre krav på franske ydelser ved arbejdsløshed, da hun ikke havde haft sin seneste beskæftigelse i Frankrig.

Der er kun i følgende to tilfælde mulighed for at udbetale ydelser ved arbejdsløshed til arbejdsløse arbejdstagere, som ikke har opholdssted på den medlemsstats område, hvor de havde deres seneste beskæftigelse:

— I en periode af tre måneder på de i artikel 69 fastsatte betingelser.

— Uden tidsbegrænsning, for så vidt arbejdstageren under den seneste beskæftigelse allerede var bosat i en anden medlemsstat, jfr. artikel 71.

Der består ikke efter gældende fællesskabsregler en tidsubegrænset ret til ydelser ved arbejdsløshed i tilfælde af, at der skiftes bopæl ved beskæftigelsens ophør. Dette beror på, at Fællesskabet ved udfærdigelsen af forordning nr. 1408/71 befandt sig i en periode med højkonjunktur, som gjorde det muligt for arbejdsløse at finde anden beskæftigelse inden for en rimelig frist. Det var ikke påkrævet at opretholde retten til ydelser ved arbejdsløshed uden for det land, hvor arbejdstageren senest var beskæftiget. De ændrede forhold har bevirket, at Kommissionen har forelagt Rådet et forslag til forordning om ændring af den oprindelige forordning (forslag forelagt Rådet af Kommissionen den 18. 6. 1980, EFT C 169 af 9. 7. 1980, s. 22).

Dette resultat kan efter Kommissionens opfattelse ikke påvirkes af den omstændighed, at appelindstævnte i hovedsagen i Frankrig oppebar ydelser ved arbejdsløshed, som blev udbetalt af de franske institutioner uden hensyn til det i artikel 67 fastsatte kriterium om den seneste beskæftigelse. Artikel 25, stk. 2, finder ikke anvendelse i den foreliggende sag, idet appelindstævnte i hovedsagen ikke er omfattet af bestemmelserne i artikel 71, stk. 1, litra b) ii).

Med henblik på besvarelsen af det af Cour d'appel de Rouen forelagte spørgsmål har Kommissionen sammenfattende anført, at Cour d'appel anser Frankrig for at være den kompetente stat og samtidig med rette har fastslået, at A. Guyot var uberettiget til at påberåbe sig artikel 71, stk. 1, litra b) ii), og derfor også artikel 25, stk. 2, i forordning nr. 1408/71, idet hun ikke i sin sidste beskæftigelsesperiode havde bopæl i en anden stat end den, hvor hun var beskæftiget.

Kommissionen har foreslået, at det af den forelæggende ret forelagte spørgsmål besvares således:

— Artikel 71 i forordning nr. 1408/71 omfatter — som det navnlig fremgår af overskriften til afdeling 3 i det kapitel, som artiklen hører under — kun de arbejdsløse, der under deres sidste beskæftigelsesperiode allerede havde bopæl i en anden medlemsstat end den, hvori de havde deres seneste beskæftigelse.

III — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 26. januar 1984 har Kommissionen afgivet mundtligt indlæg ved advokat F. Herbert.

Generaladvokaten har fremsat forslag til forslag til afgørelse i retsmødet den 22. marts 1984.

Præmisser

1 Ved dom af 30. juni 1983, indgået til Domstolen den 7. juli 1983, har Cour d'appel de Rouen i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366).

2 Spørgsmålet er rejst under en sag, hvorved Caisse primaire d'assurance maladie de Rouen indankede den af Commission de première instance de sécurité sociale afsagte dom, ved hvilken Caisse primaire tilpligtedes at refundere de udgifter til lægebehandling, som appelindstævnte havde haft i perioden januar-marts 1978, samt udbetale hende dagpenge på grund af uarbejdsdygtighed.

3 Appelindstævnte, som er tysk statsborger, fratrådte den 30. juni 1977 sin stilling i Forbundsrepublikken Tyskland. Den 1. august 1977 tilmeldte hun sig den tyske arbejdsformidling som arbejdssøgende. I september 1977 rejste hun til sin mand i Frankrig, hvor hun tog fast bopæl, og hvor hun tilmeldte sig Agence nationale pour l'emploi (den franske arbejdsformidling). I en periode af tre måneder oppebar hun arbejdsløshedsydelser fra den kompetente tyske og derefter fra den kompetente franske institution (ASSEDIC).

4 Caisse primaire nægtede at refundere hende udgifterne til lægebehandling med den begrundelse, at artikel 25 i forordning nr. 1408/71 gør retten til ydelser ved sygdom og moderskab betinget af retten til arbejdsløshedsydelser.

Efter Caisse primaire's opfattelse havde appelindstævnte ikke krav på arbejdsløshedsunderstøttelse i Frankrig, idet hun ikke havde arbejdet i Frankrig, inden hun blev arbejdsløs.

5 For at kunne afgøre denne tvist udsatte Cour d'appel sagen og forelagde Domstolen følgende spørgsmål:

»Omfatter betingelserne for at modtage de ydelser, der er anført i artikel 71 i forordning (EØF) nr. 1408/71 udstedt den 14. juli 1971 af Rådet for De europæiske Fællesskaber, i det tilfælde, der er nævnt under stk. 1, litra b) ii, krav om bopæl i den kompetente stat inden udløbet af den seneste beskæftigelse i en anden medlemsstat end den kompetente?«

6 Den bestemmelse, som ønskes fortolket, må ses i den sammenhæng, den indgår i. Bestemmelsen findes under kapitel 6 i forordning nr. 1408/71 vedrørende arbejdsløshed. Ifølge de i kapitlet fastsatte regler skal den arbejdsløse for at modtage arbejdsløshedsydelser henvende sig til den kompetente institution i den medlemsstat, hvor han senest var beskæftiget. Hvis den arbejdsløse forlader denne medlemsstat for at søge ny beskæftigelse, oppebærer han fortsat i en periode af tre måneder disse ydelser, som udbetales af den kompetente institution i den medlemsstat, hvor han senest var beskæftiget. Ved udløbet af denne tre måneders periode skal den arbejdsløse for fortsat at oppebære ydelser vende tilbage til denne stat.

7 Artikel 71, stk. 1, indeholder en undtagelse fra denne regel, for så vidt angår »arbejdsløse, som under deres seneste beskæftigelse var bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat«. Sådanne arbejdsløse kan stille sig til rådighed for myndighederne i bopælsstaten henholdsvis den kompetente stat og således oppebære arbejdsløshedsydelser ud over den tre måneders periode. Denne undtagelsesbestemmelse har til formål at beskytte grænsearbejdere og andre personer, som er bosat i en anden medlemsstat end den, hvor de er beskæftiget.

8 Ved udtrykket »den kompetente stat« i denne bestemmelses forstand forstår fællesskabslovgiveren den stat, på hvis område den kompetente institution

befinder sig, dvs. den medlemsstat, hvor den arbejdsløse senest har været beskæftiget. Bestemmelsen vedrører således kun de arbejdstagere, som er bosat i en anden medlemsstat end den, hvor de senest har været beskæftiget.

9 Det forelagte spørgsmål skal derfor besvares således, at artikel 71 i forordning nr. 1408/71 ikke finder anvendelse på arbejdsløse, som under deres seneste beskæftigelse var bosat i den medlemsstat, hvor de var beskæftiget.

Sagens omkostninger

10 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (første afdeling)

vedrørende de spørgsmål, som er forelagt den af Cour d'appel de Rouen ved dom af 30. juni 1983, for ret:

Artikel 71 i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 finder ikke anvendelse på arbejdsløse, som under deres seneste beskæftigelse var bosat i den medlemsstat, hvor de var beskæftiget.

Mackenzie Stuart Bosco Koopmans

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. oktober 1984.

Justitssekretæren
efter bemyndigelse

D. Louterman
Fuldmægtig

G. Bosco
Formand for første afdeling